

Nr 475

Av herr Nordgren, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Konsumentvaruforskning och konsumentupplysning.

(Lika lydande med motion nr 400 i Första kammaren)

Den av statens konsumentråd bedrivna verksamheten har till främsta syfte att genom beviljande av anslag till utredningar och undersökningar skapa underlag för en förbättrad pris- och varukännedom, vilken skall ge konsumenterna bättre möjligheter att överblicka marknadens varuurlval. Några skiljaktiga uppfattningar om värdet av väl informerade konsumenter torde väl knappast föreligga. Vid en bedömning av storleken av de anslag, som bör ställas till rådets förfogande, måste emellertid beaktas alternativa möjligheter för konsumenterna att erhålla information om tillhandahållna produkter liksom möjligheterna att åstadkomma en objektiv sammanvägning av en varas kvalitativa egenskaper och dess pris.

Beträffande konsumenternas möjligheter att på andra vägar erhålla varuinformationer torde knappast någon tvekan råda om att de av vederbörande leverantör lämnade upplysningarna i flertalet fall fyller rimliga anspråk på tillförlitlighet och utförlighet. Särskilt gäller dessa de enligt varudeklarationsnämndens normer deklarerade varorna, vilka under de senaste åren ökat betydligt i antal, men även i reklamens olika former är som regel den saktliga informationen ett betydelsefullt inslag. Det måste ju för övrigt ligga i varje seriöst arbetande leverantörs intresse att lämna så fullständiga och objektiva informationer som möjligt om sina produkter, eftersom varje leverantör i längden är beroende av att de slutgiltiga konsumenterna blir nöjda med hans produkter.

Det skulle föra alltför långt att i detta sammanhang gå in på alla de vägar, som konsumenterna i dag kan erhålla varuinformationer på. Det torde dock framstå klart, att konsumenterna redan nu före sina inköp kan skaffa goda informationer om tillhandahållna varor.

Vad därefter beträffar möjligheterna att åstadkomma objektiva jämförelser mellan olika varors pris och kvaliteter torde med fog vissa betänkligheter kunna anföras. Visserligen torde det vara möjligt att utföra både kvalitetsprovningar och prisstudier för likartade produkter, men därifrån och till samordnade pris- och kvalitetsupplysningar är ett långt steg. Konsumentens kostnad för en vara utgör ju i åtskilliga fall en kostnad inte bara för varans

kvalitativa egenskaper utan också t. ex. för den service, som följer med det gjorda köpet. Att på ett objektivt riktigt sätt värdera en dylik service torde vara helt ogörligt, eftersom en viss servicenivå med visshet måste värderas olika av olika konsumenter. Att kräva av den utredande personalen en med hänsyn även till dessa faktorer fullt objektiv redogörelse innebär med andra ord uppställandet av orimliga krav.

Även ur andra synpunkter framstår en samordnad pris- och kvalitetsupplysning som betänkelig. Ur leverantörernas synpunkt måste ett absolut krav på varje utredning vara, att den återger fullt aktuella uppgifter. I nu rådande marknadsläge kan emellertid förhållandena ändras mycket snabbt på prisområdet. Att stor skada kan vållas t. ex. en viss leverantör, om han genomfört en prissänkning under tiden mellan utredningens avslutande och dess publicering, torde vara uppenbart.

Även på andra grunder kan stora betänkligheter resas mot en i statlig regi bedriven samordnad pris- och kvalitetsinformation. Redan det anförda synes dock enligt min mening klart tala för att den av statens konsumentråd bedrivna verksamheten bör i sin helhet inriktas på studier av de kvalitativa egenskaperna hos olika produkter. Vid en sådan inriktning av rådets verksamhet bör anslaget för konsumentvaruforskning och konsumentupplysning för budgetåret 1962/63 begränsas till 807 000 kronor, dvs. utgå med samma belopp som anvisats för budgetåret 1961/62 inklusive de medel, som då kunde tagas i anspråk ur handels- och sjöfartsfonden.

Under åberopande av vad ovan anförts hemställer jag,

att riksdagen måtte till Konsumentvaruforskning och konsumentupplysning för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 807 000 kr.

Stockholm den 26 januari 1962

Hans Nordgren